

Ta zgodba se začne s porazom revolucije, z zmago reakcije. Večina preživelih nemških, italijanskih, francoskih, poljskih, madžarskih in drugih revolucionarjev je pred zmagovito reakcijo začela leta 1849 bežati proti zahodu in pristala v Angliji. Odtod se jih je del napotil dalje, čez ocean, glavnina pa je ostala v Londonu. Med temi sta bila tudi Marx in Engels, le da se je Engels potem preselil v Manchester.
Emigrantska leta so bila leta mizerije. S tem ne mislimo le na bedo, v kateri je živel Marx s

svoyo famijlo, in na Engelsove stiske, ko se je bil prisiljen zaposliti kot uradnik pri očetovi firmi. Niti ne le na revščino, ki jo je tolkla večina drugih emigrantov. Gre tudi in predvsem za politično mizerijo.

Ti revolucionarji porazu revolucije niso bili kos. Brez tal pod nogami so sestavljali revolucionarne vlade v izgnanstvu, novačili revolucionarne vojske in načrtovali revolucionarne vojne ipd., predvsem pa se zdaj grizli zdaj lizali med sabo,

zdaj z enim zdaj z drugim, se zapijali, intrigirali, obrekovali in poveljevali etc.

Iz tega časa, iz prvih let politične emigracije v Angliji, so naslednja tri Marxova in Engelsova pisma. Za nas so ta pisma še posebej zanimiva, ker se Marx in Engels v njih opredeljujejo do Zveze komunistov.

Marxu in Engelsu ni padlo niti na kraj pameti, da ima „partija vedno prav“. To načelo so prakticirali in marsikdaj in marsikje še

practicirajo stalinisti. Prvima „marksistoma“ (to nista hotela biti) je bila ne le tuja, pač preprosto smešna misel, da ima kakšna parti revolucionarnost kar tako in za vse večne čase zakupu, da je edina in a priori revolucionarna že zato, ker je. Nasprotno: zavoljo svoje revolucionarnosti sta se takrat odpovedala tu Zvezi komunistov.

T. M.

Kaj imata Marx in Engels opravičiti z zvezo komunistov

MARX ENGELSU V MANCHESTER

(London), 11. februar 1851

Dragi Engels!

Interum Crispinus!¹

Pravkar sem izvedel, da je bil danes zvečer meeting v Tottenham Court Roadu ob Bemovi smrti. Na tribuni so sedeli: predsednik Schapper itd., Louis Blanc in ostali člani novega komiteja Zveze narodov. V prvih vrstah avditorija je sedel Harney z ženo. Pretežno večino avditorija je sestavljala Great Windmill Street.² Schapper je imel, v angleškem jeziku, svoj neizogibni govor: war to the knife!³, in požel zanj aplavz. Louis Blanc ni govoril kaj bolje. Vive la guerre!³ Tausenau tudi navzoč, govoril o Bemu. Harney je dolgo in, kot pravijo, dobro trobental in naposled pozdravil Blanquija, Barbese in nazadnje Louisa Blanca kot socialistične mesije.

Qu'en dis-tu?⁴

Če bi ti nastopil na kakem meetingu, ki bi mu predsedoval Th. Clark Esq., ter s svojo prisotnostjo in svojim govorom meetingu pravzaprav šele pridal pomen, bi se zdelo prijatelju Harneyu to loyal?⁵

Ni dovolj, da v svojem „Friend of the People“⁶ rine Rugeja, indirektno mora riniti tudi še Schapperja-Willicha.

Prejšnjo nedeljo me je dal povabiti. Namen je bil, da bi jaz pripravil Jonesa do tega, da bi sprejel naslov „Friend of the People“. Nisem šel. Za to se lahko obrne na L. Blanca, Landolpha, Schapperja ali Willicha. Jaz sem fatigued⁶ od tega javnega kajenja les petits grands hommes,⁷ ki se ga Harney kar ne naveliča.

Ne glede na to incidenco, da se tudi tu Brute⁸ (Harney), če že ne nastopaš proti nam, greš vsaj nepristranskost, medtem ko Engels deluje zate Manchesteru, Eccarius piše za tvoj list, jaz pa priložnostno obdelujem zate Jonesa — ne glede na to mi je zelo pogodu javna, avtentična izolacija, v kateri sva se sedaj znašala midva, ti in jaz. V celoti ustreznaja najini poziciji in najinim principom. Sistem vzajemnih koncesij, polovičarstvo, ki ga trpiš zaradi spodobnosti, in dolžnost, da pred občinstvom prevzemaš svoj delež smešnosti v partiji z vsemi temi osli, to je zdaj mimo.

Tako, prosim te, da kmalu odgovoriš tudi na te vrstice. Tu pridem skupaj skorajda samo s Pieperjem in živim povsem samotno.⁹ Razumel boš torej, da te tu tolikanj bolj pogrešam in čutim potrebo, da bi se s tabo pogovoril.

Jutri boš videl v časopisih, da je bila dotacija zavrnjena z večino 102 glasov.⁴

Tvoj
K. M.

1 Zopet isto
2 boj na nož
3 Naj živi vojna!
4 Kaj praviš na to?
5 lojalno
6 utrujen
7 malim velikim možem
8 ti, Brut

ENGELS MARXU V LONDON

Dragi Marx,

doma sem ravnokar našel tvoje pismo in še z današnjo pošto ti sporočam, da ti bom lahko konec tega ali najkasneje v začetku naslednjega tedna poslal 1.10 funta za Landolpha, da bi odključali to zadevo, ki je zdaj ni mogoče prelagati še naprej. Notre ami¹ Landolphe se je

že spet izkazal za staro babo, abotna pritlikava domišljavost superbistrega L. Bl[anca] pa se razvija na način, ki bo vzvišenega človeka dejansko ožigosal za popolnega tepca. C'est bien.² Človek vse bolj spoznava, da je emigracija inštitut, v katerem vsakdo, ki se ji povsem ne odtegne in ki mu ne zadostuje položaj neodvisnega pisca, ki se počuje tudi na tako imenovano revolucionarno partijo, nujno postati tepce, osel in navadna baraba. To ni nič drugega kot school of scandal and meanness,³ v kateri postane zadnji osel prvi rešitelj domovine. Drobni lovec na popularnost se bo moral za to vsekakor pokoriti, brž ko bova spet imela glasilo. [...]

[Manchester,] sredi [12. februar 1851]

1 Najin prijatelj
2 V redu.
3 šola obrekovanja in podlosti

ENGELS MARXU V LONDON

Dargi Marx, s precejšnjo gotovostjo sem pričakoval to zgodbo s Harneyem. V „F[riend] of the People“ sem našel oglas za Bemov meeting, ki pravi, da bodo na njem sodelovali Nemci, Francozi, Poljaki in Madžari, prav tako pa Frat[ernal] Dem[ocrats],¹ in jasno je bilo, da mora biti to Great Windmill Street & Co. Pozabil sem te prej opozoriti na to naznanilo. Danes ne morem storiti kaj več v tej zadevi. Jutri bom pa pisal Harneyu pismo, ki ga bo obvestilo, naj rokopiša, ki sem mu ga poslal,² ne tiska, ker ga ne bom nadaljeval, in v katerem mu bom obenem obširno razložil vso zgodbo. Če to pismo ne bo pomagalo, je treba vso to godljivo pustiti, dokler se ne bo gospod Harney sam oglasil, kar se bo zgodilo zelo kmalu. Zelo močno domnevam, da bo v kratkem prišel sem, kjer ga bom vzel v precep, kakor se spodobi. Naj naposled opazi, da se tudi z njim ne šaliva. Da bi prihranil čas in dvojno pisanje, ti bom v vsakem primeru poslal pismo in ko ga prebereš, mu ga, kolikor je mogoče hitro, dostavi.

Osebnost me ta Harneyeva abotnost in netaktnost jezita bolj od česar koli drugega. Au fond¹ pa tudi to ni pomembno.

Zdaj imava končno spet enkrat — po dolgem času prvič — priložnost, da pokaževa, da ne potrebujeva nobene popularnosti, nikakršne support² ne te ne one partije ne te ne one dežele, in da je najina pozicija totalno neodvisna od taknihle lumparij. Odslej sva odgovorna le še zase, in ko bo napočil trenutek, da naju bodo gosposdje potrobali, bova lahko diktirala svoje pogoje. Dotlej pa imavavsajmir. Kajpak bova tudi nekoliko osamljena — mon Dieu,³ tu v Manchesteru sem že 3 mesece in sem se na to privadil in povrh vsega, kot pravi bachelor,⁴ je tu vsekakor zelo dolgočasno. V osnovi pa se nama ni treba sicer niti preveč pritoževati, da se naju petits grands hommes⁵ bojijo; mar se nisva toliko in toliko let delala, da je ta svojat najina partija, medtem ko sploh nisva imela partije, in ljudje, za katere sva računala, da spadajo v najino partijo, vsaj uradno, sous reserve de les appeler des veterinaries⁶ gibles entre nous,⁶ niso razumeli niti začetnih osnov najinih stvari? Kaj so ljudje, kakršna sva midva, ki bežijo pred uradnimi položaji kot pred kugo, sploh prikladni za kako „partijo“? Le kaj bi nama ki pljuneva na popularnost, ki sama ne veva, kaj naj si misli o sebi, če začenjava postajati popularna, kaj bi nama „partija“, tj. banda oslov, ki prisega na naju, ker naju ima za sebi enaka? Resnično, nikakršna izguba ni, če ne veljava več za „pravilni

in adekvatni izraz“ borniranih⁷ psov, med katere so naju vrgla zadnja leta.

Revolucija je čisti naravni pojav, ki ga bolj vodijo fizikalni zakoni kot pa pravila, ki določajo razvoj družbe v navadnih časih. Oziroma, ta pravila privzamejo v revoluciji neki mnogo bolj fizikalen značaj, materialna sila nujnosti močnejše izstopi. In kolikor človek nastopa kot predstavnik partije, ga bo ta vrtinec nazadnje naravne nujnosti potegnil vase. Zgolj tako, da se človek drži independent,⁸ s tem da je, kar se stvari tiče, revolucionarnejši od drugih, lahko vsaj nekaj časa zadrži svojo samostojnost pred tem vrtincem, slednjici pa bo seveda tudi potegnjen vanj.

To pozicijo moreva in morava zavzemati v bližnjih dogodkih. Le nikakršnih uradnih državnih položajev, dokler se le da tudi nobenih uradnih partijskih položajev, nobenega sedeža v komitejih pp.,⁹ nobene odgovornosti za osle, neusmiljena kritika vseh, pri tem pa tista vedrina, ki nama je pač ne bodo vzele vse konspiracije topoglavcev. In to zmoreva. Kar se stvari tiče, sva lahko vedno revolucionarnejša od frazerjev, ker sva se nakaj naučila, oni pa ne, ker veva, kaj hočeva, oni pa ne, in because, after what we have seen for the last three years, we shall take it a great deal more coolly than any one who has an interest in the business.¹⁰

Poglavitna stvar v tem trenutku je: možnost, da tiskava najine stvari; bodisi v kakem 1/4 letniku, v katerem bi direktno napadala in varovala najino pozicijo nasproti osebam; bodisi v debelih knjigah, v katerih bi počela to isto ne da bi nama bilo treba tudi samo omeniti kateregakoli od teh spletkarjev. Meni je prav eno in drugo; za daljše obdobje in pri naraščajoči reakciji se mi zdi, da možnost za prvo upada in da slednje vse bolj postaja najin ressource,¹¹ na katerega se morava vreči. Kaj bo ostalo od vsega tega opravljanja, ki ga lahko pove vsa emigrantska dihal skupaj na tvoj račun, če ti odgovoriš nanj z Ekonomijo?⁷

Jutri pismo za Harneya. En attendant salut!¹²

tvoj
F. E.

[Manchester,] 13. febr. 1851 (četrtak)

1 Končno, v osnovi
2 podpore
3 moj bog
4 samec
5 mali veliki možje
6 s pridržkom, da sva jih med sabo imenovala nepoboljšljive bedake
7 omejenih
8 neodvisno
9 itd.
10 zato, ker bova po vsem tem, kar sva videla v zadnjih treh letih, jemala to veliko hladneje od kogarkoli drugega, ki ima tu železo v ognju.
11 pomoček
12 Za zdaj pozdrav!

POJASNILA:

[1] Na Great Windmill Street, je bil biro Nemškega delavskega izobraževalnega društva v Londonu, kjer so se po razcepu Zveze komunistov zbirali pristaši Augusta Willicha in Karla Schapperja, torej nasprotniki Marxa, Engelsa in njunih.

[2] „Friend of the People“ je bilo glasilo čartistov, ki je izhajalo od decembra 1850 do julija 1851 v Londonu, izdajal pa ga je Harney.

[3] Prim. Pieperjevo sporočilo Engelsu: „Marx živi zelo umaknjen od ljudi, njegovo edina prijatelja sta John Stuart Mill, Loyd, in če pride kdo k njemu, ga sprejme namesto s komplimenti z ekonomskimi kategorijami.“ (Razgovori z Marxom in Engelsom, KRT 5, str. 124.)

[4] Gre za posojilo Ludviku Napoleonu, ki ga je zavrnila francoska skupščina.

[5] Fraternal Democrats je bilo mednarodno demokratsko združenje ustanovljeno konec leta 1845 v Londonu, da bi povežalo demokratično gibanja različnih dežel. V pripravah na ustanovitev tega združenja sta sodelovala tudi Marx in Engels.

[6] Engels je nameraval za Harneyev „Friend of the People“ napisati serijo člankov o voditeljih demokratskih emigrantskih skupin v Londonu, vendar zaradi konflikta s Harneyem te namere ni izpeljal.

[7] Marx je tedaj že več let pripravjal obsežno „Kritiko politike in nacionalne ekonomije“ ki pa ni izšla (niti ni bila dokončana). (Prim. Engels Protizaroti molka, KRT 2, str. 40.)

PERSONAE DRAMATIS:

Barbes, Armand (1809—1870) — francoski revolucionarni demokrat, dejaven v skrivnih društvih že med julijsko monarhijo 1848, obsojen na dosmrtno ječo, po amnestiji 1854 se umakne iz politike.

Bem, Jozef (1795—1850) — poljski revolucionar, general, eden voditeljev poljske vstaje proti Rusom 1830/31, 1848 sodeloval pri obrambi revolucionarnega Dunaja pred našimi predniki, 1849 eden od vojsk vodij madžarske revolucije, zatem vstopil v turško vojsko.

Blanc, Louis (1811—1882) — francoski revolucionarni demokrat, zgodovinar, udeleženec revolucije 1848, po porazu revolucije emigrant v Londonu.

Blanqui, Auguste (1805—1881) — francoski revolucionar, vodja proletariata v revoluciji 1848, utopični komunist.

Clark, Thomas (u. 1857) — čartističen voditelj, po letu 1848 reformist.

Eccarius, Johann Georg (1818—1889) — nemški komunist, delavec, emigrant v Londonu, aktiven sindikalist.

Harney, Georg Julian (1817—1897) — angleški socialist, vodja levega krila čartistov, vpliven organizator in publicist.

Jones, Ernest Charles (1819—1869) — angleški socialist, vodja levega krila čartistov, pesnik in publicist.

Landolphe — francoski malomeščanski socialist, emigrant v Londonu, pristaša Willich-Schapperjeve frakcije.

Pieper, Wilhelm (r. ok. 1826) — nemški revolucionar, član Zveze komunistov, emigrant v Londonu, filolog in žurnalist.

Ruge, Arnold (1802—1880) — nemški demokrat, publicist mladoheglovec, emigrant v Angliji, kasneje nacionalni liberal.

Schapper, Karl (1813—1870) — nemški delavski revolucionar, član Zveze pravičnih in centralnega komiteja Zveze komunistov, ob razcepu Zveze komunistov Marxom nasprotnik, 1856 se z Marxom in Engelsom zopet zbližja.

Tausenau, Karl (1808—1873) — avstrijski revolucionarni demokrat, udeleženec revolucije 1848/49, emigrant v Londonu.

Willich August (1810—1878) — nemški revolucionarni demokrat, nekdanji pruski oficir, udeleženec revolucije 1848/49, član Zveze komunistov, emigrant v Londonu, kasneje general v ameriški državljanski vojni na strani severnih držav.

Prevedeno po Marx/Engels Werke, Bd. 27, str. 184—186, 189—191.

Prevedel Tomaž Mastnak

Na oni strani razlike

ALI O ŽENSKI GVERILI

Govorila bo o „ženskem vprašanju“. Vprašanje je takoj postavila novo vprašanje. Zakaj mora biti to tako imenovano vprašanje ravno žensko? Morda, ker sprašujejo one, ženske namreč. Da, to je res! Kaj pa „moško vprašanje“? Ne, tega ni. Moški ne sprašujejo, oni počno kaj drugega. Namrečno namreč to ali tisto, da se ženske sploh lahko sprašujejo. Zakaj torej „žensko vprašanje“? Namrečno zato, da se lahko ženske sprašujejo o ženskem vprašanju; je vprašanje o vprašanju.

Morda najdemo še nekaj razlogov več, da si zastavljamo vprašanje o „ženskem vprašanju“. Najprej je tu na delu nekakšna aktualnost imenoma. Krizna situacija pri nas doma in na tujem zahteva svoje žrtve in ženski polovici človeštva je pri tem namenjen dobršen del pozornosti. Ko gre namreč kapitalu za nohte, se malo razblinijo že tako in tako krhke iluzije o moškosti moškega in ženskega spola in ženska delovna sila je v prvi vrsti tista, ki zaseda pozicije rezervne armade, ki je pregnana na obrboje družbene scene. Tako se tu, na nivoju tako imenovanega socialnoekonomskega položaja žensk zastavlja problematika, ki je vspostavljena v razmerju do moškega in sicer, kako in po kakšnih mehanizmih je ženska tista, ki najhitreje podleže Kapitalu kot takemu. Kajti, na ravni imenovanega socialnoekonomske stvarnosti je očitno, da so ženske vržene z „moškega tira“, ne glede na to do kam seže njihova emancipacija. Nikoli ni dovolj družbenih olajšav, pomoči oziroma nikoli ni jasno ali je vse tisto, kar se počne v smeri emancipacije žensk, tudi dejanska emancipacija. Ali drugače, gre za tisto travmatično zmedo, ki je imanentna predvsem ženski strani, da se ne ve oziroma se umišlja, da se ve, da je pravilna pot emancipacije ženske v socialno-ekonomsko-politični izenačitvi z moškim ali, da to in se vspostavlja neka ženska specifika, ki naj ne postane legitimna emancipacija.

Drugo kar zagotavlja upravičenost tukajšnjega zapisa je pojavljanje, če že ne kar eskalacija ženskega vprašanja na domačem ideološkem in literarnem polju. Predavanja in publikacije, celo fašistoidno, šovinistični izpad nekega hrvaškega mladinskega časopisa in nenazadnje nekakšno kritično zastavljanje te problematike v nekaterih stroških krogih (seveda gre pri tem predvsem za naše nadobudne ljubljanske študentke) – vse to je tisto, kar prihaja v moška ušesa bolj ali manj preoblikovano po neki logiki ali preko neke instance, ki zahteva odgovor. Namreč, že res, da so simpatične te naše ženske, toda kaj hočejo, kaj oglašajo se bolj poredko, pa še takrat se ti lahko dozdeva, da poslušas ljubezensko govno.

No, pa naj bo dovolj poigravanja z domisljami, čeprav jih sam jemlem nadvse resno, in preidimo na stvar „resno“. Gre za publikacijo Krt-ove založniške dejavnosti „Ženska v socializmu“, izpod peresa eminentne borke za ženske pravice Aleksandre Kollontaj. Kljub temu, da je ta zapis namenjen ostrim kritiki diskurzivne produkcije Leninove soborke, pa se knjiga vendarle priporoča v branje, če ne zaradi drugega pa zgolj zaradi dobre navade, da se je pametno vsaj seznaniti s stvarjo.

Na začetku se nam takoj postavlja težava, ki je plod polstoletne distance, ki nas loči od ustvarjalnega obdobja Aleksandre Kollontaj. Ne gre za zanemarljivo težavo, saj se nam lahko zgodi, da si prehitro ustvarimo sodbo, ki bi izvenela v zaključku, da gre za čisti arhetip, ki s sodobnostjo nima nikakršne zveze. V nečem ima lahko takšen zaključek svojo upravičenost, namreč, da je področje emancipacije ženske, ki ga problematizira Kollontajeva, nezadostno v svoji ozkosti, saj se omejuje zgolj na položaj ženske v produkciji, čeprav je produkcija mišljena v ortodoksno mehanicističnem pomenu. Na drugi strani pa bi lahko bila njena aktualnost v specifično feministični (mišljeno v negativnem, torej meščanskem smislu) fantazmatiki, ki ji zapade, takoj ko se odlepi od trdnih tal marksološke produkcije in se spusti v problematizacijo razmerja Moški – Ženska; tistega področja, ki je obeleženo z Užitekom, Željko kot tako. Tu ji dejansko zmanjka tal pod nogami, nima konceptualnega aparata in preostane ji, da piše pravljice. Aktualnost naj bi bila torej v tej specifični, vzeli si bom pogum in bom trdil, ženski artikulaciji tega razmerja, in sicer takšni, ki ne more biti nič drugega kot blebetanje, zmeda, čista mistifikacija; ker drugače tudi ne more biti, v kolikor naj bo relacija Moški – Ženska zavezana želji, Libidu.

Pričakovati bi bilo, da pričnem z podrobnejšo predstavitvijo same knjige, vendar mislim, da to ni potrebno, v kolikor poskušam ostati konsistenten pri zasledovanju tistega cilja, ki sem si ga zastavil, in sicer, zakaj se mora „žensko vprašanje“ postavljati kot vprašanje o vprašanju. Lahko bi poskusil z deskripcijo poglavij ali določenih fragmentov knjige, vendar bi s tem nasilno destruiral ali bolje ponovno konstruiral neko ideološko stvarnost, ki je že sama čista interpretacija. Kollontajeva ne poseduje enotnega teoretskega aparata za spopad s poljem, ki se mu pravi „žensko vprašanje“ ali preprosto, to kar počne ni teorija, temveč poskus nekega pisanja,

ki se ga drži pečat mitičnega. In zopet vprašanje, ki nas lahko zadane s svojo aktualnostjo, ali je sploh mogoče govoriti o tej stvari, ne da bi bili zavezani mitičnemu, ne da bi konstitutivno zapadali iluziji, da produciramo znanost, medtem ko v resnici spolizimo nestanovitni usodi Želje, ki je zavezana spolni razliki! Ko namreč mislimo, da smo na zadovoljivi distanci opazovalca, se nam dejansko dogaja, da fantazmatiko spolnega razmerja ali nevtralnosti, kar je isto, zagovarjamo s pozicije, ki ne more biti nevtralna, temveč je ženska ali moška. Do te mere je neki „spolni šovinizem“ nujen.

V kolikor je emancipacija zapopadena na nivoju tistega, kar določa položaj žensk v produkciji, smo pred dilemo, kam postaviti merilo, oziroma, katera je tista lestvica, na kateri se giblje nivo ženske emancipacije. Na strani ženske pozicije takšnega kriterija očitno ne more biti, če se ne želimo spustiti v brezno samonanašanja. To je tista past, v katero največkrat zaide feministična mistifikacija, ko poskuša inavgurirati nekakšne ženske naravne lastnosti v smislu estetskega, fizičnega ali psihičnega atributa. Kriterij je na strani moškega; njegov položaj v vodstvenih strukturah, delovna mesta, ki jih zaseda, poklici itd. V kolikor je torej emancipacija žensk zapopadena na tem t. i. produkcijskem nivoju, je mogoče problematiko zajeti s teoretičnim orodjem, s konceptualnim aparatom, ki pripada marksizmu. Mogoče je govoriti o razrednem boju, ekonomski eksploataciji delavskega razreda in s tem postaviti žensko v prav tisto okvir, vendar le s to specifikom, da se koncept delavskega razreda nasilno razpolovi in se v prvi plan postavi predvsem eksploatacijsko razmerje kapitala do ženske v primerjavi istega razmerja z moške strani. Razlika tako postane očitna oziroma jo je mogoče sistematizirati na nivoju nekega teoretskega aparata. Vendar samo to in nič več. V kolikor torej artikuliramo „žensko vprašanje“ v marksističnih terminih nam občost tega teoretskega sklopa onemogoči videti specifično razliko Moški – Ženska, ki v svoji diskurzivni posredovanosti šele omogoči razliko, ki je na produkcijskem področju videna kot razlika med moško in žensko delovno silo. Praksa „ženskega gibanja“ nam dokazuje, da emancipacija vedno zgreši svoj cilj, da vedno sprodi nekaj, kar ni „tisto pravo“, kadar je zapopadena na nivoju produkcije. Tako je socialna zaščita mater na eni strani pot k vse večji emancipaciji žensk, na drugi strani pa je lahko ta ista poteza percipirana kot negativiteta. Porodniški dopust sicer omogoči, prizna specifikom ženske kot

matere, na drugi strani pa to isto izloči žensko iz produkcijskega procesa in družbenega dogajanja ter jo s tem prizna kot objekt produkcije človeštva. Prizna jo v tisti njeni funkciji, ki je biološka podstat njene ekonomske-materialne podrejenosti.

Zakaj se torej „žensko vprašanje“ pojavlja kot vprašanje o tem istem vprašanju? Zato, ker na nivoju teoretskega razumevanja ženske podrejenosti v produkcijskem procesu zmanjka argumentov, se razblini teoretska moč marksizma in borkam za ženske pravice preostane inkarnacija narave kot take z atributi čutnosti, ljubezni, predanosti itd, moškemu pa je pridodana kultura z „raciom“ in podobno. In to je tisto, v kar se spusti Kollontajeva in kar simptomatično odraža nemožnost teoretske konceptualizacije „ženskega vprašanja“, če se držimo nivoja marksizma, ali da postavimo nekoliko pogumno tezo: v kolikor je konceptualizacija „ženskega vprašanja“ stvar ženskega subjekta (ne gre za žensko kot biološko bitje, temveč za ženski subjekt, v kolikor je subjekt produkt govornice).

Zakaj? V bistvu gre za konceptualizacijo subjekta kot takega in razkritje neke nemožnosti umirjenega, znosnega odnosa med moškim in ženskim subjektom, za nemožnost spolnega razmerja. Spolna razlika, zgrešenost Želje, srečanja kot takega so tiste koordinate Užitka subjekta, ki vspostavljajo diskurzivno produkcijo. Tako je na strani moškega subjekta kot celega mesta označevalca gospodarja, Zakona; tisto mesto, ki dovoljuje, prinaša ugodenje, Užitek že s samo vspostavitvijo iracionalnosti Zakona, Zakon, Obče, Teorija niso zavezani moškemu, zato ker ženski diskurzivni subjekt „kaj takega ne bi bil sposoben“, pač pa, ker je to pot sublimacije libida. Na ženski strani je vspostavljena označevalna veriga vednosti, kot tiste koordinate Želje, ki ne dopuščata zasidranosti v občem; njena pot je ujeta v principu slabe neskončnosti.

Spolna razlika, ki cepi intersubjektivnost diskurzivnih subjektov, je tisto polje nemožnosti kakršne koli „spolne“ emancipacije, ki s svojo vpetostjo omogoča in reproducira neenakopravnost spolov na nivoju materialne produkcije. V kolikor nam že gre za emancipacijo ženske, je to stvar predvsem emancipacije moškega izpod gospostva Kapitala.

Brane Koderman

Študentski servis ustvarja dohodek s tem, da organizacijam v katerih delajo študenti, zaračuna manipulativne stroške v višini 10% neto študentskih honorarjev. S tem se krijejo stroški poslovanja Servisa, z ostanom pa se pokriva izguba Študentskega centra (delovnih enot Dom in Restavracija) in financirajo občinski dejavnosti (četrtino v ta namen preostalih sredstev dobi ŠC, tri četrtine pa UK ZSMS). Toda ko je bil ta sporazum sklenjen, ni nihče predvideval sedanjih ekonomskih težav, ki so pripeljale do situacije, da so izgube Študentskega centra požrle vse dohodek Servisa. Pri tem pa seveda nihče ni skkal soglasja o takem trošenju sredstev od študentov in dijakov, ki so ta dohodek dejansko ustvarili.

O težavah, ki so nastale zaradi visoke izgube ŠC in ukrepah in mahinacijah, ki so se jih posluževali, da bi bil zaključni račun le pozitiven, je že pisalo v prejšnji številki. Pač pa se je letos za sredstva Študentskega servisa pod nosom obrisala Univerzitetna konferenca ZSMS, ki jih namenja za občinske dejavnosti. Sem spada financiranje Radia Student, Tribune, Časopisa za kritiko znanosti, ŠKUC-a, Foruma, študentske organizacije ljudske tehnike, Študentskega plesnega kluba, Smučarskega kluba Akademik, Akademikega planinskega društva, Akademikega folklorne skupine France Marolt, Akademikega pevskega zbora Tone Tomšič, Primorskega akademikega zbora Vinko Vodopivec in mednarodne izmenjave strokovnih praks. O teh dejavnostih, njihovem financiranju in možnih rešitvah sem se pogovarjal z Ljetožnikom GROBELNIKOM, sekretarjem Univerzitetne konference. Grobelnik: UK namenja za občinske dejavnosti sredstva, ki jih dobi od posebnih izobraževalnih skupnosti. Samo-financiranje pa poteka tako, da se posebnice izobraževalne skupnosti nakazujejo sredstva posemeznim fakultetam, te fakultete pa po samoupravnem sporazumu, ki mu je žal potekla veljavnost leta 79, združujejo sredstva direktno na Univerzitetni konferenci. Čeprav je sporazum že potekel, teče to financiranje avtomatično še naprej, vendar pa so nekatere fakultete lani ustavile dotok sredstev. Konkretno gre za to zgodilo pri Ekonomski fakulteti, Pedagoški akademiji, AGRFT, Akademiji za likovno umetnost, Strojni, Elektro in Pravni fakulteti. Postavlja se tudi vprašanje, kako bo s tem v tekočem letu.

— Pa obstajajo že kakšni konkretni predlogi za ureditve tega stanja? Grobelnik: Konec lanskega leta smo na

problemski konferenci o interesnih dejavnostih predlagali enoten program občinskih dejavnosti za vse študente Univerze Edvarda Kardelja. Doslej so namreč interesne dejavnosti posebej organizirali tako v Študentskem naselju, kot pri Univerzitetni konferenci, pa še na vseh fakultetah. Vsem študentom je treba omogočiti ugodnosti in popuste, ki jih imajo sedaj v glavnem samo tisti, ki stanujejo v študentskih domovih.

— Pa bi bili ti sedaj prikrajšani? Grobelnik: Ne, čeprav skušajo nekateri novi program tudi tako interpretirati. Študente v domovih bi še naprej uživali vse popuste, ki so jih imeli pri udeležbi na določenih kulturnih in športnih prireditvah ter tečajih, vendar bi se te ugodnosti sedaj razširile na celotno študentsko populacijo.

— Ali ste že razmišljali, kako bi vse te dejavnosti financirali? Grobelnik: Program predvideva za leto 83 stroške v višini milijarde in šeststo milijonov starih dinarjev. Več kot devetsto milijonov bi v tem letu krija Republiška izobraževalna skupnost in posebne izobraževalne skupnosti, razliko pa računamo, da bo v letošnjem letu pokrili Študentski servis iz ostankega dohodka, saj prav ta dohodek ustvarjajo študentje sami. Za leto 82 teh sredstev za interesne dejavnosti žal nismo dobili, ker je Študentski center posloval z izgubo in je ves dohodek, milijarda in osemsto milijonov, šel za pokrivanje te izgube. Za letošnje leto se išče rešitev iz tega položaja, predvsem sistemska rešitev Študentskega centra in s tem seveda tudi rešitev za sam Študentski servis. Na podlagi teh rešitev naj bi bila sredstva Servisa le namenjena študentom, ki naj sami odločijo, kam bodo ta dohodek namenjali. Mi predlagamo, da bi bil ta dohodek namenjen interesnim dejavnostim študentov.

Grobelnik: Zaenkrat bi kaj konkretnega o tem težko povedal. Na ravni republike je bilo dogovorjeno, da se bo problemu sistemske rešitve študentskih domov pristopilo v najkrajšem času. Akcijo sedaj koordinirata Republiška konferenca ZSMS, Republiški komite za delo in Republiški svet za vprašanje družbene ureditve.

Mladinski dom v Kersnikovi

— Toda z načrtovano selitvijo večine dejavnosti v nove prostore v bivši dijaški dom na Kersnikovi se bodo gotovo pojavili nove stroški. Iz katerih sredstev jih nameravate pokriti? Grobelnik: S selitvijo v nove prostore se bodo

nekateri stroški nedvomno povečali. Več denarja bo potrebno nameniti posameznim dejavnostim, ker se bo najemnina in vzdrževalnina znatno zvišala. V program interesnih dejavnosti študentov ta razlika seveda ni vključena. Del stroškov pri selitvi na Kersnikovo bomo skušali prihraniti s prostovoljnimi delom samih mladincev. To akcijo pripravljamo skupno z Mestno konferenco. Sam predračun pa predvideva za adaptacijo in ureditve prostorov sedemsto starih milijonov. Zaenkrat je zagotovljenih le sto petdeset milijonov, ostanek pa bomo skušali dobiti z akcijo Skupščine mesta Ljubljana, družbeno-političnih organizacij, nenazadnje pa računamo tudi na sredstva iz dohodka samega Študentskega servisa, saj, kot sem že rekel ta dohodek ustvarjajo študenti in dijaki sami in gotovo je v njihovem interesu, da mladinski center čimprej začne z delovanjem.

— Vendar pa je bila selitev v nove prostore že nekajkrat odložena. Kako sedaj kaže? Grobelnik: Če bo šlo vse po načrtih, če bodo sredstva zagotovljena in če bo naše prostovoljno delo dovolj učinkovito, računamo, da bo dom do petnajstega maja usposobljen za začetek dejavnosti. Zaenkrat se res intenzivno dela in ni izključeno, da se določene dejavnosti ne bi vselile tudi pred tem rokom.

— Kaj pa glede programa dela v domu? Nekateri dejavnosti menda z njim niso zadovoljne, nekatere pa, ki bi se morale tja preseliti, bodo ostale v sedanjih prostorih, ker jim ti bolj odgovarjajo. Grobelnik: Predvsem gre za dejavnosti, ki potekajo tukaj na Trgu osvoboditve, to so folklorna skupina France Marolt, zbor Tone Tomšič, plesni klub in drugi. Ti bi se tudi morali preseliti na Kersnikovo, ker pa tam ni primernih prostorov za njihovo delovanje, smo se naknadno dogovorili, da bodo ta društva še naprej v sedanjih prostorih. Kar se tiče ostalih pomislekov in pripomb, jih je sproti reševal programski svet in so sedaj problemi uspešno rešeni.

— Problemi se pojavljajo tudi glede selitve diska Študenti. Grobelnik: Disko je dobil odpovedni rok s strani Študentskega centra, vendar pa smo uspeli doseči dogovor, da ta še naprej deluje v Študentskem naselju.

— Vendar pa se tej selitvi diska upirajo tudi krajani v bližini bodočega doma. Grobelnik: Največ strahu je seveda pred glasbenimi dejavnostmi. Slišati je pripombe, da je

bila tam od nekaj mirna stanovanjska četrt in tako naj tudi ostane. Strah je do neke mere opravičen, saj bodo v domu zbrane številne dejavnosti, ki so doslej potekale raztresene po celu Ljubljani, vendar pa se že dogovarjamo, kako bi problem rešili v zadovoljstvo vseh prizadetih. Študenti morajo sami odločiti o dohodku, ki ga ustvarijo.

— Torej ste na Univerzitetni konferenci glede ureditve programa interesnih dejavnosti optimisti? Grobelnik: Program enotne občinske dejavnosti gre sedaj v javno razpravo v vse osnovne organizacije, v študentske domove, na fakultete in razne samoupravne organe. S tem programom, ob določenih pripombah in dopolnilnih seveda, smo glede načina organiziranja in financiranja res neke optimisti. Kot glavni problem se spet pojavlja že tolikokrat omenjeni servis. Za naše mladinske razmere gre tu za velika sredstva. Zastopamo stališče, da se ta sredstva morajo namenjati interesnim dejavnostim ... oziroma, da naj o tem ostanke dohodka odločajo študenti. Morajo se opredeliti, ali naj se ta sredstva trošijo za interesne dejavnosti, za kritje izgub Študentskega centra ali za kaj tretjega. Sedaj, ko je Študentski servis del enovite delovne organizacije Študentski center, pa to nikakor ni mogoče. Študenti, ki ustvarjajo ta dohodek, nimajo sedaj nanj nikakršnega vpliva.

— Kakšna pa je možnost da bi se študenti res izjasnili za kaj naj bi namenjali ta sredstva; mislim neposredno na tiste, ki dejansko delajo preko Servisa? Grobelnik: V tem trenutku in taki organiziranosti, kot sedaj je, je to nemogoče. Rešitev bi bila v spremembi statusa Študentskega centra. Servis bi lahko postal samostojna delovna organizacija in potem bi o dohodku res lahko odločali tisti, ki ga ustvarijo. Študentski center bo po vsej verjetnosti spet posloval z izgubo in treba se je dogovoriti, kako jo bomo pokrili ter s tem sprostiti sredstva Servisa, da bi bila namenjena študentom.

— Gledano na to, da je pričujoči tekst nastal precej pred izidom so se nekatere stvari, predvsem v zvezi z diskom Student, precej spremenile (dokončna ukinitev!). O tem več drugič.

P.S.

TUKAJ JE BIL PRVOTNO POGOVOR P. BRAČKA S T. KERMAUNERJEM, PA JE IZPADEL.

OBVESTILO JAVNOSTI

Podpisani smo v začetku letošnjega marca na ljubljanski televiziji sodelovali pri posnetju oddaje o svobodi javnega izražanja. Časopis Stop je to oddajo z naslovom Sanje o svobodi napovedal za 24. marec v sestavi oddaj Mladi za mlade. Oddaje niso prikazali ne v napovedanem roku ne kdaj pozneje in uredniški kolegij jo je pravkar do nadaljnjega umaknil s programa.

Oddajo smo posneli po dveh zapovrstnih sodnih prepovedih študentskega lista Tribuna in v času, ko so temu časopisu z raznimi prijemi onemogočali, da bi sploh izhajal. Svobodnost javne besede v vsakokratnem družbenem položaju najzorneje prikazuje meja, kjer se ta svoboda neha; zato smo v oddaji orisali zgodovino posegov, s katerimi so v zadnjih osemnajstih letih omejevali pisanje študentske Tribune, ki je bila bržkone najbolj pogosta, vsekakor pa najbolj znana žrtev tovrstnih manipulacij. Izrazili smo tudi svoje mnenje o najnovejših prepovedih in stališča o tem, kako bi bilo mogoče razumno in demokratično zagotoviti pravico do javnega izražanja. V tej zvezi smo kritizirali argumentacijo, ki se zavzema za omejevanje te pravice v imenu varstva pred morebitnimi »zlora-bami«; prav tako smo nekateri kritizirali zakonsko določilo, ki prepoveduje širjenje vznemirljivih vesti, zlasti pa tisto uporabo tega določila, ki njegovo prepoved neupravičeno razširja na izražanje stališč in mnenj o splošno znanih dejstvih.

V oddaji so poleg sedanjih in nekdanjih urednikov Tribune nastopili tudi predstavniki ZSMS, SZDL Slovenije in javnega tožilstva. Sestava govorcev je potemtakem zagotovila kompetentno in odgovorno razpravo o vprašanih, ki zanimajo in zadevajo najširšo javnost. Sodelujoči smo govorili kritično, vendar smo se sporazumno vnaprej odrekli medsebojni polemiki in smo svoja stališča predstavili v duhu strpne in konstruktivne razprave.

Zato protestiramo proti dosedanjemu ravnanju ljubljanske televizije, ki oddajo nerazumno odteguje javnosti in pozivamo vodstvo televizije, da oddajo prikaže v najkrajšem možnem roku. V mraku, ki so ga spustili na televizijske zaslone, lahko razbiramo samo tole sporočilo: »Pri nas se nihče več ne pritožuje, da mu kratimo svobodo izražanja; zadnjim jamračem smo včeraj zaprli usta.«

Škodljivo in cinično bi bilo, če bi bile to zadnje besede TV Ljubljana.

Podpisani:
Rastko Močnik
Darko Štrajn
Srečo Zajc
Aleš Debeljak
Marcel Štefancič

V Ljubljani, 27. aprila 1983
Poslano: predsedniku skupščine RTV Ljubljana
za objavo: Mladini, Tribuni, Radiu Študent

Casopis študentov Univerze Edvarda Kardelja v
Ljubljani. Izdaja UK ZSMS Ljubljana, Trg osvoboditve 1, II, soba 86 telefon: 214-372

UREDNIŠKI KOLEGIJ
Aleš Debeljak — glavni urednik
Marcel Štefančič — odgovorni urednik
Jane Marinko
Marko Zorman
Brane Koderman

Posebne naloge:
Vanja Brišček, Hermej Gobec, Tomi Gračanin,
Dušan Turk

Miha Bregant — lektura
Tomi Gračanin — distribucija
Vesna Debeljak — tajnikovanje
Fotografija: Jane Štravs

Likovno in tehnično uredništvo: Aljoša Kolenc,
Matjaž Požlep
Priprava za tisk IBM — Dnevnik, tisk LP.
naklada 5000 izvodov.

Izdajateljski svet:
stalni člani: Ludvig Horvat (predsednik), Andrej
Lukšič, Zoran Kariž, Niko Verbič, Bojan Klenovšek,
Robert Škrij, Primož Hainz, Andreja Stopar,
Jane Marinko, Brane Koderman, ~~Marko Zorman~~.

LAIBACH

Proza je groza

(odlomek)

Vsem, ki so slučajno tu poimensko omenjeni se globoko opravičujem, in jim svetujem, da nima smisla, da me toži, ker moja mati dela že dve leti pri C. Ribičiču. Povrh vosega pa imam blazne zveze v umobolnici Polje.

Norim je oproščeno.

Hvala tudi šoštanjskemu policaju Eriku, da mi ni zbil jajc v gobec.

In tako naprej.

Ko sem se ravno vračal iz neke diletantske predstave Franja Frančiča v Šoštanj, mi je hodilo samo eno po glavi: Kako bi nategnil Matejo iz Celja. Čisto pretresen po devetnajstem dvojnem spricerju sem se rinil med neposrednimi proizvajalci, ki so imeli solze v očeh, plaho in prestrašeno so pogledovali proti hali termoelektarne Šoštanj V, da ne bi slučajno ugledali nadaljevanje težkih pizdarij, ki so se odvijale zraven kotla osem.

Delavcem ni bilo do teatra, ker so bili čist zmatrani in scufani od šhta, pa že itak je prejšnji teden gostovalo amatersko gledališče iz Spodnje Ščavnice.

Pa pustimo kulturo in se vrnimo k junakovim glavnim mislim.

Resnično mi je stal čas javljamo, zaradi tega, s tem, da šele kratak čas objavljamo, zaradi tega, ker ves prostor zasede Tone Svetina in dr. Dimitrij Aleksejevič Rubelj.

In Mateja je vredna ne samo pet strani, vsaj roman, dva. Samo tu stopi na sceno policaj Erik in me vpraša:

— Občan, dokumente!
— Takoj, tovariš miličnik.
— Jaz nisem noben miličnik, jaz sem Erik, mi je zabrusil in še predno sem se predstavil me je tako počil za uho, da sem videl Kremelj in Kurski kolodvor.

— Ah travca, travca, je vpil.
— Saj so jo že pokadili avatgardisti, Vladimir Gajšek na primer, sem ga skušal potolažiti.

— Kaj smrkavec, ti boš mene jebu, kaj misliš, da jaz ne berem Šalamuna, pa Hesseja, kaj pa misliš, da so me v Tacuna zastopaj šolali, saj sem hotu it na AGRTE, pa sem raj pustu, naj Šprajci in ostali Frančki Rudolphi delajo muvi, mi je zabrusil.

In to je čisto res, sem pomislil in utihnil. Z bolečino v srcu sem se spominjal materinih besedi: s postavo, sin moj, je treba previdno itd. Končno mi je šoštanjski policaj Erik dal malo lufta po tisti grožnji in me je odpeljal v prostore za meditacijo.

Tako neslavno se je končala moja prva pot na lepo Štajersko.

Ob sedem nič nič, me je šoštanjski policaj Erik spustil na svobodo.

Odločil sem se, da ne napišem nobenega dramskega teksta in da začnem objavljati svojo prozo po Ognjišču, Veselmu upokojencu in Dogovorih. Sicer pa mi je F. Rudolf omenil, da nimam kaj prasket, ker ne tipkam desetprstno slepo, pa še grščine in latinščine ne obvladam.

Pa se raje vrnimo k Mateji, ki ima gotovo najlepše sramne ustnice v Celju. Ob sedem pa

deset me je pobral en tip, ki se je blazno tresu. Sem mu reku, če je to od pijače. Ne, ne, mi je reku, to je od abstinence.

Bil je eden izmed mnogih žrtev zloglasnega oficirja dr. J. Ruglja. Jaz sem Matejo poznal že od prej, skupaj sva bila na literarni šoli, kjer sva poslušala natepavanje Toneta Peršaka in še dveh zmedenih tipov. In takrat se tisto usodno ni zgodilo, Mateja je imela festo, ali ta rdečo, ali menstruacijo, ali mesečno perilo, ali svoje stvari, ali.

Nato me je tresoči tip stresu ven v Celju, ki je podoben Tirani, samo da ima eno oštarijo več. Pa tudi v Titovem Velenju ni nič drugače; spomeniki in beznice.

Tako sem zavrtil tiste cifre, šival sem zraven in prosil boga, naj bo usmiljen z mano.

Prošnjo so bile zmanj.

Mateja mi je s svojim svetlim zvonkajočim glasom povedala, da moram potrpeti do treh; torej sem imel šest ur časa. Obiskal sem nekaj proletarskih gostilven in spil enajst, dvanajst doletarskih sadjevcev z deitom. Počutil sem se veliko bolje, zato sem se odločil za nedeljski drež na hribu za halo Golovec. Na, pa se mi Mateja go se smeje, da ne veš, če je stara pet, šest ali sedemnajst let, tako nerazvita je, ploska ko ploh, brez riti, brez jošk, samo sramne ustnice in nasmehe. Saj ni, da bi preveč govori.

Tako letaj za hišni roke. Pa naenkrat v najbolj napetih trenutkih v mojo intimo vlomi neka gospa, stara okrog petdeset let.

Kar stoji tam nekaj trenutkov in me gleda. In mi reče:

— Ja človek božji, saj vi pa onanirate!
Čist hin, tik pred vrhuncem, sem jo začuden opazoval.

— Ah, človek božji, saj vi se samozadovoljujete!

Čist paf sem bil, ona pa tud, tko, da sva se gledala nekaj trenutkov, nato pa sva oba srnila v smeh. Približala se mi je z očitno namero, da bi počela greh.

Jaz sem Helena Zavrpšek, po domače me kličejo Leni, obožujem oralno in analno, obožujem spolno občevanje na veji, v listnjaku, na prehodih za pešce, obožujem to, reče in odvže vijolično obleko. In res, ob pogledu na njena težka prsa (... takšna so bila, kot zrelo grozdje ... Pavle Zidar), me je popadlo, da bi jo gnetel, da bi vzhajala kot testo.

In tako se je Leni zapodila name, s svojimi devetdesetimi kilami je skakala po meni in mi nalomila dve rebri.

Ja, za ženske nad štirideset let in nad devetdeset kil bil bilo treba skonstruirati kakšno posebno napravo.

Po prvem aktu je Leni zaigrala piščal. Igra Mahlerja, jaz pa vpjem Chopina, Chopina. In jo je zalilo z močefitom, da deset sekund sploh ni dihala, pa tudi sam sem planil v histeričen jok, kar se mi je zgodilo nazadnje na kriminalistiki, na Prešernovi, ko so me topli ko vola.

Nekam koketno se je oblačila in si brisala usta.

— Veš, spermistički so dobri za kožo, pa za revmo in prebavo, mi je rekla in me poljubila na samo konicu pordečele glavice. Jaz pa bi ji skoraj reku eno bedarijo.

Odšla je navzdol po hribu, ritnice so ji veselo poplesale in videti je bila zadovoljna in potešana. Obrnila se je in mi poslala poljub z roko. Tako erotičen je bil njen gib, tako nabit s čutnostjo, da bi steku k njej, pa bi ji povedu eno pesem I. G. Plamna, tisto: muha sedi na dreku, drek sedi na muhi, muha sedi na muhi, drek sedi na dreku, pa nisem, nisem hotu prelomit te svečanosti slovesa.

Gotovo je ne vidim nikdar več, sem žalosten pomislil. Pa take ustnice.

Kar ležem sem med tistim listjem, mravlje so drobenjčale po meni, videl sem dve sinici kako štepata, pa dva zajca, se mi zdi, da sta bila topli brata, pa eno čebelo, ki je že tri dni iskala čmrlja ali trolta, ali pa kaj jaz vem, kdo štepa čebele. Za kratak čas sem padel v depresijo, toda ob misli na zgodbo, ki jo napišem, o vlozku Mad Max, se je moje stanje bistveno popravilo.

Mad Max je policaj v eni izmed ljubljanskih krajevnih skupnosti. Dvakrat me je fejest spoglu in brezplačno prestrudlou ledvica, slepič in vranico. Nič ni pomagal, da sem vpil, da je moja mama samohranika s petimi otroki, da sem imel težko mladost in da oče vse dinarje zapije ali pa zagon za športsko prognozo, nič ni pomagal, Mad Max je bil neusmiljen. Velik je blizu dva metra, ima majhne prašičje oči, in ob nočnih dežurstvih rad bere Menarta. Zadnjič je mojega znanca Tedija, neuvleljenega kiparja tako nabutu, da je še isti dan izklesal dve skulpturi.

Da, da.

Tako ležim in razmišljam kako trda je roka pravice, travne bilke in listje mi leze v rit in preklinjam, kdaj bo tri. Pa čas nikamor ne gre. Si rečem: bomo videl, kdo bo koga.

Pa grem v Merx in ruknem en dvojnik, sčela ga počim vase, vbrizgam si ga direktno v mežgane. Pekočikus splahnem z dva deci cvička. In čes malo poskoči. Grem do Betona in se potolažim z nula tri vinjakom in malim pivom. Kolovratim proti železniški postaji, pa me spet ustavijo moške v plavem, uslužbenci UVJ.

Po napornem legitimiranju si privoščim vodko s sokom in kot dober gospodar pogledam na finančno stanje. Ko ugotovim, da je še trideset batov, takoj nemudoma zvrnem travarico.

Zdaj sva s časom pomirjena, dobra prijatejla sva, samo bojim se, kako bo reagirala Mateja, bo po dveh letih opazila, da sem moral biti ta neusmiljen boj s časom, me bo razumela?

Do snidenja je bilo še dve uri, tako da sem lahko mirne duše spil en dvojni spricer z merlotom. Toda ravno to črno vino je težko in tekoča prehrana ti navrta želodec, me je zvrtelo in zaštraufalo ko psa. Z eno lozovačo sem ga komaj umiril.

In misli so mi poletele v moj rodni kraj Ljubljano, v to lepo mesto heroj, v to leglo abstinentov, obrtnikov, trimčkarjev in umetnikov. Spomnim se na stotine slikarjev, na stotine pesnikov in prozaistov, na tisoče piščih izrodov, ki dan za dnem bombardirajo z

do dolgočasnimi frazami in nadirkavajo nove in nove liste žalostne slovenske literarne zgodovine Življenje pa se vlačil nekje pri Tomačevem, Krimu in ne v Rožni dolini. Ob tem mučnem spominu sem si naročil kavo s prikolicco. Ob tej krepčilenemu požirku sem oživel. Razganjalo me od moči, od odvečne energije. Z lahkoto sem pozabil vso polomijo, to da so me odložili železniški postaji v Šoštanju, pozabil na iskro solze, ki so tekale delavcem po razbrzdanih licah, pozabil sem, da sem jih mučil tudi sam, vesel, nič svetega jim nisem povedal, pa tako jebejo, tako jih masirajo, da se kar čukajo kako zdržijo, pozabil sem na Andreja Blatina na Vlada Žabota in F. Rodolfa, s katerimi s skupaj prišli v to misljo, to klavnost, ki je unika vsako voljo do teatra, do življenja, da, pozabil sem celo na svojo mamo, na domovino, ljubezem, nisem pa pozabil naročit en dvojni spricer s teranom, kajti bil je čas kosila narodnozabavne viže so parale nebo. Prekli banda, sem pomislil, vse, vse bi jih bilo tre postrelit, treba bi jih bilo jebati, moral bi za svoje frajtonariče po kosih, za kazni bi jim v dan bral po-en esej dr. Dimitrija Aleksejeviča Rublja, na kol bi jih nataknu, da bi kri špricala, čreva bi jim vrgu na plot, poslal bi sem besno pomislil, Ne, ne smem pit teran, teran ni za ljudi z mehko dušo, občutljivo psu in sploh.

In teran se nevtralizira samo z spravitom. Je res svinjski in ker ga ne more dol spravut, naj posili z jajčnim ali čokoladnim likerjem.

Zdaj sem bil že kar v redu, lahko bi povedal Garst pri Savici na pamet, pa še Lepo Vido državo Albanijo. Pri njih baje ni alkoholizma, ki je nenavadno za deželo, ki je socialistična in h proti kolonizizmu. Saj je znano, da je največ alkoholikov v CCCP, da so bili skoraj vsi ruski predsedniki težki pijančki, da se Januzelski nalje z žiguljevskim pivom, da ruski proletariati kuhajo šnops iz-žadžari in riža kar doma. Poljaki pijajo šnops iz-žadžari samomorilsko. Poljari slovaško, Romuni športno in mi, kaj bi govori.

Tako so se mi razpredale misli o težke svetovnem položaju na področju alko-marxizma in skoraj bi pozabil Švede, te prepit social-demokratske junje, te žolne skandinavске. Lahko je dol na jugu, ko jim vse raste pred nosom. To pa drug štos, z narkomani pa se ne družim, črtim jih, bolj jih pomilujem, ker ta šport je drin in nevaren.

Od nekje sem na koncu šanka zaslišal, go gol, Domadenik v petintrideseti minuti, kakšno strel, in sklenil sem, da se podam na svež zrak. Ob tem me je zaneslo nekoliko v levo, pa sem zarotiral, naredil dva lupinga in pristal na lesni klopci.

Prijetno pomladansko sonce mi je božal obraz. Otroci in golobi so se valjali po lužah. Zvonik je bilo eno jaz pa sem bruhnil, mo zvonice ni držal vse te lupote.

Odbilo je eno in rekel sem si, da Mateja n morem pričakati tako suhih ust in pustih misli. Zavil sem v prvi bife na enega pleterskega.

Spoštovano uredništvo

pišem vam to pismo, kajti menim, da ste edini časopis, ki bi ga objavil.

Zakaj gre?

Za tisto neverjetno dejstvo, da se v naši samoupravni socialistični Jugoslaviji udejanja neko geslo, ki je bilo zaščitna znamka dogodkov v Franciji leta 1968. Geslo je: „Bodimo realisti, udejanjamo nemogoče“. In prav to se dogaja v naši stabilizirajoči družbi, pred našimi očmi.

Kot sem bil informiran, kandidiramo za priveditelje svetovnega prvenstva v nogometu leta 1990. Nekaj, kar se zdi popolnoma nemogoče, bodo „realisti“ v Nogometni zvezi Jugoslavije udejanili. (V Jugoslaviji nimamo FIFE; in če bi vsaj imeli nogometna kot so bili Bobek, Šeki, Beara, Šoškič, Mitič, Skoblar in drugi. Naši sedanji nogometarji pa niso vredni piskavega oreha.)

Vsi ugovori, češ, počakajmo na široko, javno demokratično razpravo itd. so, po pravici

povedano, naivni, kajti dovolj se nam je spomniti vseh drugih obljubljenih javnih razprav.

Zanima me, kdo so ti realisti? Hočem njihova imena, da bom vedel pokazati nanje, ko se bo zopet z lučjo pri belem dnevu iskalo krivice za zavožene investicije!

Prav ti isti ljudje so pred kratkim izjavljali, da ne bomo prijaviili svoje candidature za organiziranje svetovnega prvenstva. V resnici se je o tem govorilo že vse od zadnjega prvenstva sem!

Sprašujem se, ali so ljudje, ki tako rekoč lažejo nam vsem v brk, odgovarjajo vsem zahtevam za „moralno-politični neoporečnosti“, ki se jo zahteva od vsakega šloarja? Mislim, da bi jih bilo treba odstavit!

Tu gre moja zamera še s sredstvom javnega informiranja: o vsem so pisali veliko premazano. Kot sem že rekel, bi bilo potrebno prikazati na iniciatorje te norosti, ne pa samo napisati kratko vest. (Mogoče se bo kdo celo spomnil, da

je to „alarmantna vest“ in prepovedal njeno objavo?)

Sicer pa, saj vemo za personalne vezi med športom in politikom, gospodarstvom, ki najbrž tudi sploh omogočajo takšne neumnosti.

In še nekaj bi me zanimalo. Odkod namerava NZJ dobiti sredstva za organizacijo prvenstva? Vemo, da ima med našimi klubi le en sam pozitivno bilanco.

Morda pa nameravajo zbirati denar tako, kot se ga zbira za olimpijado v Sarajevu? No, od mene ne bodo dobili ničesar!

Da pa take neumnosti niso izjemen pojav v naši družbi, dokazuje izjava, je sicer z nekega čisto drugega področja: po mnenju predstavnika pančevske rafinerije smo krivi za inflacijo kar mi vsi, potrošniki naftnih derivatov. Drugo pačeno kupujemo v tujini za dolarje in jo nato prodajamo doma (za dinarje). V tej razliki cen pa se zakoti generator inflacije. Zato je potrebno

zvišati cene derivatov, če naj zmarišam inflacijo!

Nisem ekonomist (sem le navaden delavc toda takšna vratolomnost logike mi le ne gre glavo.

Če se vrnemo k nogometu. Zdi se, da na nogometni „delavci“ računajo na dvoje alternativa: 1.) do leta 1990 ne bo več krize in se bo njihovim prvenstvom začela belle epoque.

2.) računajo na pomoč politike, ki se je šolal v starem Rimu in ki ve, da če bo dovolj iger, vseeno, če je kruha manj (saj smo brali pred tedni, kako pomembno je za Zenico, če im prvoliigaša: posledica je — manj problemov delavci).

Po vsem, kar smo že doživeli, se mi zdi, da mundial naš in da je moje pismo bob ob steno.

Delavski pozdrav

Jože Čemšenik

Na knjigarniških policah in pri naših uličnih prodajalcih ste morda že opazili svetlečo se belo knjižico z naslovom „Letopis Svobodne katedre FF in FSPN“, ki vam je z živopisno naslovnou ilustracijo verjetno takoj padla v oči. Dolžni smo vam pojasniti, zakaj si jo morate približe ogledati.

„Letopis Svobodne katedre“ je svojevrsten fenomen studentske aktivnosti na FF in FSPN. Za neobveščene najprej nekaj besed o Svobodni katedri. Po več kot desetletnem zatíšju se je v šolskem letu 1981–82 na FF in FSPN zopet pojavila Svobodna katedra. Njen namen je, da poleg posredovanega vzgojno izobraževalnega

procesa na fakulteti ustvari prostor za bolj mnenj z organiziranjem predavanj znanstvenikov, ki sicer nimajo rednih predavanj na fakulteti in so mnogokrat zaradi svojih drugačnih teoretskih pozicij potisnjeni na rob. Že po prvih predavanjih je postalo jasno, da je iluzorno pričakovati polemiko. Naši učitelji se zaradi preobremenjenosti niso mogli udeleževati predavanj, študente pa je izčrpavalo polemiziranje na občasnih okroglih mizah o aktualnih družbenih problemih. V „Letopisu Svobodne katedre FF in FSPN“, je zbrana večina prispevkov predavateljev. Namen urejevalcev „Letopisa“ je predstavitev različnosti

tematike in teoretskih pristopov. Za konec pa še imena avtorjev. V okviru umetnostnozgodovinske problematike sodelujejo s prispevki: Dušan Mandič, Sergej Kapus, Tomaž Brejc in Braco Rotar. Precejšen del „Letopisa“ predstavlja predstavitev pogledov na anarhizem. O tem pišejo Slobodan Drakulič, Laslo Sekelaj, Rudi Rizman. Poleg tega objavljajo še Radoman Kordić, Tine Hribar, Nenad Miščević, Patrick Colm Hogan, Tomaž Mastnak, France Adam.

R. S.

Sekcija za logiko slovenskega Filozofskega društva

prireja

KOLOKVIJ, POSVEČEN DELU JOHN LOCKA.

Dogajal se bo v petek, 22. aprila 1983 v seji dvorani Slovenske matice, Trg osvoboditve 7/Pričetek ob 9. uri jutraj.

Lacan — — — Television

IV.

Dhlapni prijemi, s pomočjo katerih moj nekaterim pride prav kot garancija.)

Že dvajset let, vse odkar ste uvedli svojo ulo, da je nezavedno strukturirano kot tica, vam v različnih oblikah ugovarjajo: drugega kot besede, besede in zopet besede. Na boste s tistim, česar besede kaj preveč ne morejo vzemiriti? Quidpsihične je, pa afekta in pulzije?

Oponašate prijeme, s katerimi v VPDPAO, da so nekakšni dediči.

av dobro pa veste, da se v VPDPAO, vsaj v i, opirajo edino še na elemente, ki so izšli iz a poučevanja. Moje poučevanje pronic a in ta veter postane vihar, ko malo čeno zapiha. Takrat pa se oklenejo starih ov ter se trumoma zgrgnjeni na Kongresu jo.

ete VPDPAO danes nisem privlekel na kar za šalo, da bi se kot po navadi televiziji i. Kajti organizacijo, ki ji je v oporoki il analitični govor, je Freud zasnoval tako drugače. Vedel je, da bo preizkušnja kot le že trda, in o tem ga je v zadostni meri a izkušnja s prvimi izmed teh, ki so mu

Poglejmo najprej vprašanje naravne energije.

Naravna energija je obenem tisto, kar služi som, da bi dokazali, kako tudi tod ne a novih zanisli, obenem pa se moramo prav nje podobnim poskusom odreči. Tejle i ste sami izvesili ime nečesa naravnega, saj e na tisto, kar pravijo, že kar samo po sebi o, da ni zadeva nič drugega kot naravna: v o sodi, v kolikor jo uspe zadržati in i ti koristno določena pregrada. In vendar: o, da je jez pokrajini lahko v okras, še ne i, kako je energija kaj naravnega.

olj metafora je, če rečemo, da lahko stopi sto tistega, kar trošimo, „življenjska moč“. energija ni kakšna substanca, ki bi s em bodisi dobila boljši okus ali pa postala tista — nič drugega ni kot numerična nta, ki jo v svojih računih mora najti fizik, plošč lahko delal.

bi delal v skladu z načinom, ki ga je od a do Newtona vzpodbujala v celoti gledano ska dinamika — in ta je jedro bolj ali manj avici poimenovane fizike kot docela jive zadeve.

stranite to konstanto, ki ni nič drugega čunska kombinacija, in fizike ne bo več. mislimo, kako skrbni so fiziki glede tega ko uravnavajo ekvivalence med masami, i silami, da bi končno iz vsega tega izšlo i ki ustreza načelu ohranitve energije. tega pa, če naj določena fizika zadovolji po preverljivosti, moramo to načelo že kar sodi v duševno izkustvo, kot je dejal Ali še bolje povedano: pogoj, da naj bo matematično zaprt, je celo več vreden kot stavka, po kateri ga moramo fizično

tole ni zraslo kar na mojem zelniku. oli fizik popolnoma jasno ve, in sicer a lahko zadevo pove, kako energija ni nič kot število določene konstante.

pa Freud navaja v nezavednem kot proces (sam dostavljam: pojdite in o), ni nekaj kar bi računali, ampak kar imo, razvozljujemo. Tako pravim: nič ni kot užitek. Če pa je tako, užitek ne energijo in ga kot takega ne moremo

me v drugi topiki, kjer skuša Freud to stoprimera znanu kurje jajce, so prava sramota ar ponujajo analizi, če bi analizirali Očeta. pa, da nikakor ni mogoče analizirati re Očeta, in v najboljšem primeru, ko imamo a z imaginarnim Očetom, lahko anali o Netov plašč.

o se bom raje povprašal po tem, kar tvori o med znanstvenikovim govorom in histe n govorom. Poudariti velja, da Freud medu kovega govora ni posrkal kar tako v tri dni. odkril je delo čebel, teh stvarc, ki ne mi ne računajo in ne presojajo — kot sem pravzkril tudi sam. Konec koncev von Frisch tega morda nima v mislih.

epam, da imata znanstveni govor in tov govor skoraj isto strukturo. In to je že nilo zmoti, katero nam ponuja Freud: up odinamiki, ki naj bi ob razvoju znanosti, mmo razložila nezavedno.

čemo lahko, da po tri četrt stoletja še prav kaže, da se bo takšna obljuba izpolnila, ter a celo zamisel, po kateri naj bi prvotnemu u naprtili neko načelo. Če pravimo temu a načelo ugodja, to ne pomeni nič drugega a se oklepamo duše prav podobno, kot se iži pasje kože. Kajti: kaj drugega le kot elova etika naj bo razvpito zmanjšanje ti, s katerim Freud uvede ugodje?

hedonizem že ne more biti, kot je bil katerim so se ovešali epikurejci. Vanj so skriti kaj vse bolj dragocena in celo bolj

skrivnega kot stoiki, da bi jih bilo mogoče ozmerjati z imenom prašiči zaradi tega izvaska, ki danes ne pomeni nič drugega kot psihizem.

Kakorkoli že, sam sem se držal Nikomaha in Eudema, ali drugače povedano Aristotela, da bi glede nanj kar najbolj energično porazlikoval etiko psihoanalize — eno celo leto sem ji utiral pot.

Zgodbo z afektom sem pustil vnevar, saj se od prejšnje prav v ničemer ne razlikuje.

Zadoščalo bi že, če bi mi odgovorili glede te točke: mar afekt zadeva telo? Je ali ni vrzrig adrenalina povezan s telesom? Res je, da povzroča motnje pri telesnih funkcijah. Glede na kaj pa lahko sklepamo, da zadeva prihaja iz duše? Zadaja se namreč z mislimi.

Potemtakem bi kazalo pretehtati, ali moja zamisel, da je nezavedno strukturirano kot govornica, omogoča bolj resno preverbo afekta — bolj resno, kot pa je tista, ko mislimo, da bomo stvari bolje uredili s hrupnim premeščanjem pohištva. Kajti prav to mi postavljajo nasproti.

Mar to, kar pravim o nezavednem, seže ali ne seže dlje od pričakovanja, da vam bo afekt kot takšna pečena piška padel v usta — povrhu še adekvaten. *Adaequatio*, ki je še bolj burkast, če se skličemo na že kar dobro vpeljano finto in to pot povežemo rei stvari z *affectus*, afektom, ki jo bo zopet spravil pod streho. Našega stoletja smo morali dočakati, da bi zdravniki proizvedli kaj takega.

Sam nisem storil nič drugega kot, da sem obnovil, kar leta 1915 izjavi Freud v članku o potlačitvi ter še v nekaterih drugih — da je afekt premeščen. Le kako naj presodimo to premestitev, če ne s pomočjo subjekta, ki predpostavlja, da je ta premestitev, neumestnost, v najboljšem primeru posledica reprezentacije?

Zadevo razlagam s pomočjo Freudove „bande“ in'zdi se kot da bi mu jo ovesil — a kaj, ko moram tudi sam priznati, da nimam opravka z ničimer drugim. Vendar pa sem dokazal tako, da sem se oprl na Freudovo dopisovanje s Fliessom (na edino, prečiščeno izdajo tega dopisovanja, s katero razpolagamo), kako omenjena reprezentacija, še zlasti potlačena reprezentacija, ni nič drugega kot struktura, še bolj natančno povedano struktura, v kolikor je povezana s postulatoma označevalca. Cf. pismo 52: ta postulat je tam zapisan.

Le kako morejo trditi, da zanemarjam afekt, in se obenem šopiriti, kako mu sami vračajo veljavo, ne da bi upoštevali, kako sem celo leto, zadnje ko sem gostoval na Sainte-Anne, obravnaval tesnobo?

Nekaterim so znane okoliščine, v katerih sem ji odmeril mesto. Razburjenje, zadržanost, zadrega, ki jih kot take prazlikujemo, so v zadostni meri v dokaz, da se afekta nisem kar na hitro odkrižal.

Res je bilo analitikom, ki so se oblikovali v VPDPAO, prepovedano, da bi me v Sainte-Anne poslušali.

Tega mi še malo ni žal. Tisto leto sem svoje tako dodobra afektiral s tem, da naj tesnobo utemelje na predmetu, ki ga tesnoba zadeva — daleč od tega, da bi bila tesnoba brez predmeta (kot ostajajo na tej točki psihologi, ki niso mogli kaj več, kakor da tesnobo porazlikujejo od strahu ...) — naj jo utemelje, tako pravim, na tem zavržku (abjet), kakor sedaj najraje opišem svoj predmet(a), tako da se je enega izmed mojih lotila vrtoglavica (zatrta vtroglavica) in me je pustil na cedilu prav tako kot takle predmet.

Če ponovno premislimo afekt na podlagi tega kar sem bil izrekel, bo to nedvomno in z gotovostjo privedlo do tistega, kar je bilo o njem rečeno.

Enostavna operativna odstranitev strasti duše, kakor docela upravičeno pravi Sveti Tomaž tem afektom, operativno odstranjevanje teh strasti glede na telo že od Platona dalje: glava, srce, oziroma kot pravi on *ἐπιθυμία* ali nadsrce — mar ta operativna odstranitev ne priča že kar sama po sebi, v kolikšni meri moramo preiti telo, da bi se jim približali: telo za katero trdim, da ga ne afektira nič drugega kot struktura?

Nakazal bom, kako se lahko lotimo resnega nadaljevanja (razumeti ga moramo kot serijsko nadaljevanje) onega, kar se pri tem učinku uveljavlja s strani nezavednega.

Žalost na primer opredeljujejo za depresijo, da bi jo podprli z dušo oziroma s psihološko napetostjo filozofa Pierra Janeta. Vendar pa ne gre za stanje duše, ampak enostavno za moralno krivdo, kakor bi rekla Dante ali pa Spinoza: greh, kar pomeni moralno podlost, ki jo konec koncev opredeljuje misel oziroma dolžnost, da izrekamo dobro ali da se znajdemo v nezavednem, v strukturi.

In brž ko se ta podlost, zavržek nezavednega, usmeri v psihozo, se tisto, kar je zavrženo v govornici, povrne v realnem; povratek postane smrtonosen ob manični vzburljenosti.

V nasprotju z žalostjo imamo opraviti z veseljaškim vedenjem o „onem“ (gay scavoir), ki pa je krepost. Krepost ni še nikogar oprala greha — kot vsakdo ve, je ta greh izviren. Krepost, ki jo opisujem z veseljaškim vedenjem, je temu primer, saj je v njej sami izraženo iz česa sestoji: ne da bi

smisel razumela ali se ga z vneto lotila, ampak da ga kot le mogoče temeljito poruši, ne da bi je smisel mamil, in zato ta krepost uživa v dešifriranju, pri razvozljanju. Posledica je, da se na koncu lahko veseljaško vedenje zgolj zruši in se povrne v greh.

Kje je pri vsem tem dobra priložnost, sreča? Natančno povedano povsod. Subjekt je srečen. To je tudi njegova definicija, saj je vse, kar je komu dolžan, plod priložnosti ali drugače-rečeno šanse, in mu pride prav vsaka prilika, da bi ostal v istem stanju, oziroma da bi se ponavljal.

Ne preseneča toliko, da je srečen, ne da bi slutil, kaj ga na to srečo zvaja, in sicer njegova odvisnost od strukture. Bolj presenetli, da se subjekt oprime ideje o blaženosti, zamisli, ki je dovolj temeljna, da se na koncu počuti izgnan.

Na srečo tod razpolagamo s pesnikom, ki nam bo izdal skrivnost: z že navedenim Dantejem, pa še z drugimi, poleg vseh tistih, kat ri se prodajajo klasicizmu.

En sam pogled, Beatričin pogled, nič drugega kot trikratni nič, utrip vek in dražestni odpadki, njegova posledica: in že vznikne Drugi, ki ga lahko identificiramo zgolj z njenim užikom, tega pa Dante kot tak ne more zadovoljiti, saj mu na drugi strani tudi ona ne more dati nič drugega kot ta pogled, predmet, s katerim, kot nam izjavlja, jo je okronal Bog; Dante nas celo vabi, naj se o tem prepričamo na podlagi govorjenja njenih ust.

Pri tem v nas odzvanja: naveličanost. Beseda, ki sem njene črke pustil plesati kot v kakšnem kinu, da so se zopet razmestile v eno vrstico, in bi lahko iz tega skoraj sestavlil nov termin: enoličnost. Enotujočnost, sem raje dejal, in z njeno pomočjo obeležil identifikacijo Drugega z Enim. Tako pravim: mistični En, katerega komični drugi, ki kaže na svojo izvrstnost v Platonovem Simpoziju (naj ga imenujem: Aristofan), nam ponuja temu ustrezno neotesanost živali — z-dvema-hrbtoma in pri tem podtakne Jupitru, ki kaj takega ne bi mogel storiti, prezez na dvoje: to je zelo nizkotno, in rekel sem že, da se ne spodobi. Realnega Očeta ne smemo siliti v takšne nedostojnosti.

Glede tega nas pušča na cedilu tudi Freud: Erosu, v kolikor ga postavlja v nasprotju s Tanatosom kot načelo „življenja“, namreč pripíše združevanje, kot da bi z izjemo kakšne kratke koiteracije sploh kdaj videli, kako se dve telesi združujeta v eno.

Tako doseže afekt telo, kateremu naj bi bilo lastno, da nastanja govornico — kot šoja se krasim s perjem, ki se prodaja bolje kot moje lastno — afekt, ki sicer ne najde prebivališča, vsaj takšnega ne, ki bi mu bilu po godu. Temu pravijo čemernost, ali pa tudi slaba volja. Mar imamo opraviti z grehom, z zrnem norosti ali pa s pravim prijemom realnega?

Vidite, da bi tile VPDPAO storili bolje, če bi pri afektu spremenili glas, tako da bi vzeli v roke mojo skripajočo violino. To bi jih pripeljalo dlje od tega, da samo prodajajo zijala.

Ko razumete pulzijo v okviru ohlapnih prijemov, s pomočjo katerih moj govor pride nekaterim prav kot garancija, mi dajete nekatere zadeve vse preveč lepo na znanje, da bi vam moral biti za to še hvaležen. Kajti vi, ki ste z brezhibnim peresom prepisali moj XI. seminar, prav dobro veste: kdo razen mene se je o tem sploh še kaj upal reči?

Prvič, in to še zlasti velja za vas, čutim, da me poslušajo ušesa, ki niso nergaška: ne pričakujejo namreč, da bom storil Eno Drugo, kako je s svojo mislijo na svetlo prišla prav oseba, ki me je povabila v ta prostor, koder si je vzela zaleta vaša pozornost.

Kdo od teh, ki bodo prebrali poglavja 6, 7, 8, 9, pa še 13 in 14 Seminarja XI. ne bi izkusil, kaj pridobimo, če *Trieb* ne prevedemo z instinktom, in ne bo kar najbližje pulziji, če ji bo dejal odklon, ter bo tako najprej razstavil, nato pa ob opori na Freuda zopet sestavlil, kar je pri pulziji nenavadnega?

Kdo izmed teh, ki mi bodo sledili, ne bi začutil razlike, kakršna obstaja med energijo, vsakič določljivo konstanto Enega, iz katerega sestoji tisto eksperimentalno pri znanosti, ter med Drang ali pritiskom pulzije, katera zajame (gotovo gre za užitek) zgolj telesne robove — dal sem ji matematično obliko — njeno stalnico? Stalnica, ki obstaja zgolj v štirikratni vztrajnosti, v kateri se vsaka pulzija obdži le tako, da obstaja obenem z ostalimi tremi. Štiri lahko zgolj kot potencia odpre pot k razdor, ki mu velja odpomoči, pri tistih, kjer spol ni dovolj, da bi postali partnerji.

Gotovo, tod ne bom izpeljal aplikacije, glede na katero se razlikujejo nevroza, perverzija in psihoza.

Lotil sem se je drugod, in sicer na tak način, da sem vselej izhajal zgolj od qvinkov, po katerih hodi nezavedno, tako da se vrača na svoje lastne stopinje. Pokazal sem, da pri fobiji malega Hansa Freuda in njegovega očeta ni vodilo nič drugega, vendar pa je odsihmal analitikov tega strah.

... vedenje pa le v ne-smislu.

Pri „sestanku“ z (a) ...

... vkolikor gre za užitek ženske, ...

... prične ob-stajati Drugi ...

... in ne substanca Enega.

Kajti v vrstah označevalca „nič ni celo“ ...

... afekt je nesoglasje, ...

... in pulzija je odklon.

Prav tako ne morem izreči, kaj mi pomeniš.

Nikakršne harmonije biti v svetu ...

... vkolikor govori.

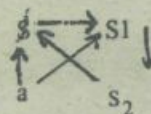
Metonimija je za telo pravilo, ...

... kajti subjekt misli je metaforiziran.

Etika je zgolj v izrekanju—Dobrega.

Libidinalni mit

Ni ga načina, kako naj vpeljemo energetiko užitka.

Dobro-rečje ne pove kod Dobro je.

